

svedese del regime dei Nyilas in cambio dell'accettazione dei passaporti di protezione), di manager (tratta con i nazisti locali per consentire agli ebrei "svedesi" di restare nel ghetto internazionale), di amministratore (tramite il famoso Dipartimento "C" dell'Ambasciata provvide a curare, nutrire e proteggere le migliaia di ebrei stipati nelle case di protezione) e anche in qualche modo di guerrigliero (sa di essere un ghitto bersaglio dei nazisti: è costretto quindi a dormire ogni notte in un posto diverso, cambia le targhe della macchina a seconda delle

circostanze, entra insomma progressivamente nella clandestinità).

Ebbene quest'uomo, questo benefattore dell'umanità, verrà arrestato sulla strada di Debrecen dalla polizia militare sovietica e non verrà mai più restituito alla sua patria di origine.

Considerato prima un agente doppiogiochista tedesco, poi una spia degli americani, constatato infine il suo rifiuto di diventare una "spia rivoltata", gli antisemiti gerarchi sovietici non riescono proprio a convincersi che qualcuno possa aver fatto tanto in favore degli ebrei senza altri fini che quelli umanitari. Lo svedese insomma è molto "sospetto", meglio eliminarlo!

Di Wallenberg così non si saprà più niente di preciso: morto per cause naturali nel 1947, come Mosca cercherà di far credere al mondo ovvero avvelenato dai servizi segreti, come rivelerà cinquant'anni dopo Pavel Sudoplatov nelle sue memorie?

Oppure, come hanno sostenuto i vari "Comitati Wallenberg", formati spontaneamente in diversi paesi del mondo, Raoul avrebbe passato il resto dei suoi giorni vagando da una prigione all'altra, da un ospedale psichiatrico all'altro, smarrendo gradualmente la sua personalità fino a vivere un'altra esistenza, un'esistenza sovietica, senza avere coscienza della sua precedente identità?

Difficile dirlo con certezza.

Ciò che invece si può dire con certezza è che il nome di Raoul Wallenberg non è scomparso, non è stato dimenticato e sventolato come una solida bandiera in difesa dei diritti dell'uomo.

Un nome vivo nel ricordo degli uomini di buona volontà, presente nel pensiero dei giusti per ridare fiducia all'umanità e speranza nell'umanità, per testimoniare che ad ogni Eichmann che sorgerà, vi sarà sempre un Wallenberg a sbarrargli la strada!

Domenico Vecchioni

Valóban, Eichmann váratlan akadállyal találta szembe magát: az akadály pedig maga Raoul Wallenberg volt!

Végtelemnek tűnő, hat hónapos budapesti tartózkodása alatt (1944. júliusától 1945. január elejéig) Wallenberg megdöbbentő hatékonysággal szállt szembe a náci gyilkosok, németek és magyarok, szándékaival.

Wallenbergnek köszönhető elsősorban a védett személyeknek adott útlevel. Találomra egy olyan dokumentum volt, melyben jól láthatóan pecsételt és más hivatalos szimbólumok, aláírások igazolták, hogy az útlevel tulajdonosát hamarosan befogadja a svéd állam, következőképpen a Svéd Nagykövetség védelme alatt állnak. Ezek a papírok, nemzetközi jogi értelemben valószínűleg semmilyen jogi érvennyel nem bírnak, de mégis műhatatlan szolgálatot tettek zsidók ezrei életének megmentésében.

Wallenberg létrehozta és működtette az úgynevezett védett házakat és ösztönözte próbálta ugyanerre más semleges országok diplomatáit is.

Raoul az egyik legismertebb svéd családjából származott, semmi és senki sem kötelezte arra, hogy „alászálljon” a budapesti pokol bugyraiba 1944. nyarán, hogy minden képességét latba vetve elkerülje a bátorossággal harcoljon életét kockáztatva minden egyes megmozdulása során. Hasznalta diplomáciai tudását (ravaszul megszelítette a svéd állam esetleges szándékát a nyilas rezsim hivatalos elismeréséről abban az esetben, ha az elfogadja a védett személyek útlevelét), bevettette menedzseri képességeit (tárgyalta a helyi náci hatóságokkal arról, hogy a „svéd” zsidók benmaradhasanak a nemzetközi védettséget élvező házakban) és megcsillagozta szervezői erőit is (a Követésgy elhíresült „C” részlegben keresztült segíti, élelmezti, gyógyítja és védi a védett házakban összegyűjtött zsidók ezreit), végül elmondhatjuk, hogy megcsillagozta egy gerillaharcos erőit is (tuda, hogy folyamatosan célkeresztben van, tehát minden éjszaka megpróbált máshol aludni, állandóan, mindig a körülményekhez alkalmazkodva változtatva gépkocsija rendszámát, vagyis fokozatosan ment át a legalitásból az illegitimitásba).

Így történt, hogy ezt az embert, az embérséggel jótévőjét, a szovjet katonai rendőrség feltartóztatja a Debrecen felé vezető úton és a szovjetek soha többé nem engedik szülőhazájába visszatérni.

Kezelben kétkulacos német kénnek tekintik, majd azt mondják amerikai kék, végül tudomásul veszik, hogy visszautasítja a neki szánt megtér és „átállt” hírszerző szerepét is. A jócskán antiszemita szovjet vezetés nem képes felfogni azt, hogy valaki minden hátsó cél nélkül, pusztán humanitárius elvek alapján képes annyit tenni a zsidókért, mint Wallenberg. A svéd tehát – szerintük – túlságosan „gyanús”, vagyis jobb lesz mielőbb megszabadulni tőle!

Étől kezdve Wallenbergől nem lehet tudni semmi bizonyosat: Moszkva azt próbálja elhárítani a világgal, hogy természetesen körülmények között halt meg 1947-ben, de az is lehet, hogy talán inkább a titkosszolgálatok mérgezték meg, mint ahogy Pavel Sudoplatov írja emlékirataiban öven évvel később.

Az sem lehet elvetni, amit a különböző „Wallenberg bizottságok” spontán módon, egymástól függetlenül következtettek ki a világgal különböző részein, vagyis azt, hogy Wallenberg az elfogásáról kezdődő időben esetleg az egyik börtönből a másikba hurcolták, vették egyik elmeegógyintézetből a másikba mindaddig, míg személyisége teljesen leépült és átalakult, úgy élte a szovjet életét, hogy eredeti identitásának tudata soha nem tért vissza.

Nehéz bármelyik verzió igazságát bizonyossággal állítani.

Amit azonban biztosan állíthatunk: Raoul Wallenberg neve nem merült feledésbe, nem tűnt el a semmiben, ma is arra a zászlóra van felírva, melyet az emberi jogok védelmében lobogtatunk és emelünk magasra ma is.

Kitörölhetetlenül él ez a név ma is a jóakarató emberek emlékezetében, jelen van azon igaz emberek gondolataiban, akik bíznak az emberiségben és reménykednek a humanitás erejében és azt kívánják üzenni minden jövőbeni Eichmannak, hogy mindig lesz egy Wallenberg, aki útjukat állja!

Domenico Vecchioni